

Veri Koruması

Anne ve babalara ÖNERİLER

► Bu şekilde internetteki verileriniz güven altında

klicksafe.de

Medya yeterliliği sayesinde
internette daha fazla güvenlik

Veri Koruması

Anne ve babalara ÖNERİLER

Sevgili Anne ve Babalar, çok sayıda genç veri güvenliğinin sıkıcı olduğunu ve kendisini ilgilendirmedğini düşünmektedir. Çocuğunuzu bunun aksinin geçerli olduğuna ikna edin! Çocuğunuz ve siz interneti kullanıyorsanız, aşağıdaki önerilerimizi okuyunuz.

Çünkü her internet kullanıcısı internette arkasında iz bırakır - üstelik her zaman. Internette sörf yaptığınızda, bu davranışlarla ilgili bilgiler toplanır. Bunların bazılarını kullanıcı kendisi verir, bazılarında ise kimse bunların toplandıklarının bile bilincinde değildir.

Biz, size internetteki kişisel bilgilerinizi korumak için neler yapacağınızı aktaracağız.

klicksafe Ekibiniz

1

Veri koruması hepimizi ilgilendirir

► Veri koruması – bu çoğu çocuğa ve gence son derece sıkıcı bir konu gibi gelir, ama gerek sizin ve gerekse çocuğunuz açısından önemli ölçüde sıkıntıyı önler ve size internette rahat hareket imkanı sağlar. Çünkü çoğu bilgiler özeldir ve sizin dışınızda kimseyi ilgilendirmez. Aynı şekilde çocuklarınızın da verilerin korunmasına özen göstermeleri gerekir!

Sizin bizzat şahsınızla ilgili olan bilgiler, örneğin adres, yaş veya hobileriniz „**kişiyeye özel bilgilerdir**“ (personenbezogene Daten). Bu bilgiler kişi hakkında çok şey ifade ederler. Bunlar firmalar için nakit para anlamına gelir ve bazı şahıslarca istismar edilebilir. Verilerin korunması demek kişisel özgürlük, gizlilik ve internette daha fazla güvenlik anlamına gelir. Genç internet kullanıcılarının da bunu bilmeleri gerekir.

- ⊕ Gözetimin esas olduğu yeni ve güzel bir dünya www.panopti.com.onreact.com
- ⊕ Veri korumasını açıklayan resimli öykü www.handysektor.de/index.php/bildergeschichten/datenschutz/

2

Veri koruma sizin en önemli hakkınızdır

► „Bilgi işlem açısından kendi kaderini tayin hakkı“ (Recht auf informationelle Selbstbestimmung) yani şahsi bilgiler (örneğin isim, adres ve telefon numarası) Almanya’da kanun yolu ile izinsiz kullanıma karşı koruma altındadır. Bu şu anlama gelir: Kimse bu verileri ilgili şahsın izni olmaksızın kaydedemez, yayınlamaz veya başkalarına aktaramaz. Bunun tek istisnası, nüfus idaresi veya polis gibi resmi kurumlardır.

Peki, ama ya fotoğraf veya filmler? Burada „**kişinin kendi resmi üzerindeki hakkı**“ geçerlidir (Recht am eigenen Bild): Burada resmi çekilen kişi hangi resimlerin yayınlanacağına karar verir. Aynı durum görüntüsü karartılan, ancak şahsın bazı belirgin özellikleri (örneğin duruş şekli veya dövme) ile kolayca tanındığı resimler için de geçerlidir. Bunun istisnası kişinin bir insan topluluğu içerisinde yer aldığı veya „yan unsur“ olduğu resimlerdir (örneğin: bir kişi parlamento binasının fotoğrafını çekerken çocuğunuz tesadüfen resimde yer alır). İnternette web sitesinin sorumlusundan yazılı olarak henüz reşit olmayan bir aile bireyinin şahsi bilgilerin silinmesini talep edebilirsiniz, örneğin çocuğunuzun Facebook veya SchülerVZ gibi sosyal ağlarda yer alan resim ve metinler içeren profilinin silinmesini talep edebilirsiniz.

Ayrıca: Çocuğunuz 18 yaşının altında ise ebeveyn veya veli olarak yapılacak yayınlamalarda karar verme yetkiniz bulunmaktadır. Çocuğunuz 14 yaşının altında ise her şekilde sizin onayınızı almak zorundadır!

⊕ Checked4you – İnternetteki haklarınız için (Önce Computer + Internet, daha sonra da internet’i tıklayın) www.checked4you.de

3

Herkesin verilerinin korunması hakkı bulunmaktadır

► Çocuğunuz sadece kendisinin değil, başkalarının da kişisel haklarını korumak zorundadır. Çünkü: herkesin kendi sözü ve resmi hakkında karar verme hakkı bulunmaktadır. Lütfen çocuğunuzun kendi izni olmadan başkalarının resim, film veya bilgilerini internete koymaması gerektiği konusunda bilgilendirin. Esas itibarı ile başkaları hakkında gerçeğe aykırı veriler yayınlamak yasaktır. Bu başkalarının itibarını zedelemek anlamına gelir ve ceza takibine uğrayabilir. Öneri: Çocuğunuz öncelikle kendisinin bu tür fotoğraf, film veya bilgilerin yayınlanmasına izin verip vermeyeceğini düşünmelidir. Bunu onaylamadığı takdirde, yayınlamaktan vazgeçmelidir. Bu bir **saygı** belirtisidir. Çocuğunuz başkalarının haklarını asla ihlal etmemelidir – ne internette, ne de gerçek dünyada.

- ⊕ www.irights.info adresinde „Dijital dünyada telif hakları“ konusunda ayrıntılı bilgiler bulacaksınız.
- ⊕ www.chatiquette.de adresinde ise chat dünyasına yönelik öneri ve davranış kuralları yer almaktadır.

4

Çocuğunuzun sosyal ağlarda bilinçli kullanıcı haline gelmesi

- Kendi mahremiyetinin korunmasından çocuğunuzun kendisi sorumludur. Bu nedenle başkaları ile neler paylaşacağına kendisinin karar vermesi gerekir. Çocuğunuza şu tür önerilerde bulunabilirsiniz:
- **Uygunsuz** fotoğraf, film ve özel bilgilere asla internette yer verilmemelidir. Bu tür bilgiler şahıs hakkında bilgi vermenin yanı sıra ileride çocuğun meslek eğitimine de engel olabilir ve çok sayıda sorun çıkartabilir. İşverenler müracaatçı hakkında bilgi almak için interneti her yönü ile araştırmaktadırlar.
- **Ayrıca üye olduğun gruplar da senin hakkında bilgi verir.** „Doktor gelene kadar içki içmek“, gibi gruplardan kaçın, bunlar senin için pekiyi bir tanıtım olmayacaktır. Başkalarına kararlı biçimde hakaretler yönelten gruplardan kesinlikle kaçınmak gerekir.
- **Profil bilgilerinizi** paylaşırken son derece dikkatli ol: Adres, telefon veya ICQ numaralarını (ICQ gerçek zamanlı bilgi alışverişine izin veren bir programdır) bir kenara bırak. Bunlar belirli bir grup içerisinde bilgi alışverişi için gerekli değildir. Ayrıca özel e-mail adresini de kimseye vermemelisin.
- **Profil ayarlarını** şahsi konumuna getir. Sadece senin arkadaşların bunları görebilmeli.
- „**Online arkadaşlarını**“ yeterince tanıyıp tanımadığını gözden geçirdikten sonra özel fotoğraf ve bilgilerinizi verebilirsin. Bu bilgilerle neler yapacaklarını asla bilemezsin!

Ancak bu elbette çocuğunuzun şahsi bilgilerden tamamen kaçınması anlamına gelmez. Önemli olan doğru bilgilerin seçimidir. Çocuğunuz ile birlikte karar verin! Hangi bilgileri sonsuza kadar tüm dünyaya sunmaya hazırım? Çocuğunuz artık bir sosyal ağı kullanmak istemediğinde, üyeliğini sona erdirmeli ve profil bilgilerinizi silmelidir. Bu şekilde şahsi bilgilerin bulunması en azından zorlaşacaktır.

- Bu şekilde çocuğunuz farklı sosyal ağlardaki şahsi bilgilerinizi koruyabilecektir (önce Hilfe, daha sonra da Tutorials menüsüne basın):
www.watchyourweb.de
- schüler- und studIVZ'deki mahremiyetinizi korumak amacı ile bilgisayarınıza indirebileceğimiz programlar: „Big brother is watching you!“
www.jugendinfo.de/pass-auf-dich-auf

5

İnternet asla unutmaz

- Çocuğunuzla konuşup internete koyduğu bilgi, metin, film ve fotoğrafların o andan itibaren artık ona ait olmadığını anlamasını sağlayınız. Bir kez internete girildikten sonra, verilerin artık kendilerine özgü hayatları başlar. Bu bilgiler yayılır, arama motorları ve online arşivlere girer ve diğer kullanıcılar tarafından kopyalanarak başkalarına aktarılır. Bunları ise geriye almak nerede ise mümkün değildir. Bu nedenle şu kural geçerlidir: Senin hakkında başkalarının neler bileceğine önceden karar vermen gerekir!
- „WayBack Machine“ isimli internet arşivi www.archive.org web sitelerini birer belge olarak arşivlemektedir.
- Videolar için www.klicksafe.de/spots/index.html

6

Farkına varmadan insan arkasında elektronik veri izleri bırakır

- Teknik veriler insan farkına varmadan otomatik olarak karşı tarafa aktarılır. Özellikle çocuk ve gençler bunun pek farkına varmazlar. İki örnek:
- İnternete giren her bilgisayara bir **İP numarası** verilir, bu bir tür „internet telefon numarası“ gibidir. Bu sayede kullanıcının ne kadar süre ile hangi sayfalarda gezdiği saptanabilir. İP numarası üzerinden polis suç eylemlerinde, örneğin izinsiz müzik indirmede faili kolayca tespit edebilir.
- Çocuk sevdiği grubun sayfasında sörf yaparken kısa bir süre sonra bir başka sayfada yeni bir CD'nin resmini görür. Bu nasıl olur? Bunu sağlayan **cookie'ler** („çerezler“) bulunmaktadır. Cookie'ler küçük veri paketleri olup bilgisayara kaydedilir ve hangi sayfalara girildiğini kaydeder. Bu şekilde işletmeler internet ziyaretçilerini gözlemleyip ne gibi ilgileri olduğunu belirlerler.

- ! **Tarayıcı ayarlarınızı** (tarayıcı = Internet Explorer ve Firefox gibi internet programları) hangi sayfanın bilgisayarınıza bir çerez yerleştireceğine kendiniz karar verebilirsiniz. Buna kendiniz karar vermelisiniz. Ayarları şu şekildedir:
Internet Explorer: Ekstralar › İnternet Seçenekleri › Veri güvenliği
Firefox: Ekstralar › Ayarlar › Veri güvenliği

7

Takma isimler kullanma – gizli sörf

- İyi bir **Nick** (“takma isim”) size internette gizlice sörf yapma imkanı verir. Burada biraz yaratıcılık işe yarayacaktır – gerçek isminize çok benzeyen bir takma isim veya sadece yaşınız fazla işe yaramayacaktır. Örneğin çocuğunuz blog, chat veya forumları kullanabilir. Çocuğunuza bir takma ismin arkasına sığınıp kendisini bir başka kişi olarak tanıtarak başkalarına hakaret etmemesini öğütleyiniz. Bu haksızlıktır ve ceza takibine uğrayabilir. Aynı şekilde çocuğunuz örneğin schülerVZ gibi forumlarda arandığı zaman bulunabilmesi için soyadını kısaltabilir ve isminin tamamını yazmayabilir.
- ! Çocuk interneti ne kadar aktif kullanırsa, o kadar farklı takma isimler kullanması o derece daha güvenlidir. Bu şekilde çocuğunuz hakaret, dolandırıcılık ve veri suiistimali gibi şeylere daha az muhatap olur.

8

Çocuğunuz bu şekilde verileri üzerinde kontrolünü muhafaza eder

► Çocuğunuz internet ortamında ne kadar çok yayın yaparsa, bunları kontrol imkanı da o kadar azalacaktır. Çocuğunuzun bilgi-işlem açısından kendi kaderini tayin hakkını kendi kendisinin elinden almaması gerektiğini belirtiniz (bakınız Madde 2)! **Veri minimizasyonu** işe yarar ve sizi kötü sürprizlerden korur. Çocuğunuz ile birlikte internet ortamında hangi verilerin sorunsuzca yayınlanabileceğine karar verebilirsiniz. Çocuğunuza hangi verilerin kontrolünü (hala) elinde tuttuğunu sorunuz.

Çoğu zaman ise sorun başka kişilerin çocuğunuza ait özel dosya, bilgi veya fotoğrafları yayınlamalarıdır. Bu nedenle düzenli aralıklarla arama motorlarından sizin ve çocuğunuzun „**online ününü**“ denetlemeniz ve internette nasıl görüldüğünüzü görmeniz gerekir.

🌐 Kişi arama motorları: www.yasni.de www.123people.de www.pipl.com

9

Genel Çalışma Koşulları – Sunucu kullanıcıya ait verileri nerede kullanabilir

► Özellikle çocuk ve gençlere bir internet sayfasının genel çalışma koşullarını, (Allgemeine Geschäftsbedingungen) okumak ve anlamak zor gelmektedir. Özellikle burada yer alan veri koruma beyanı (Datenschutz-erklärung) **son derece önemlidir ve mutlaka okunması gerekir**. Kullanıcı burada bilgilerine ne olduğunu, bunların başkalarına verilip verilmeyeceğini veya reklam amacı ile kullanılıp kullanılmayacağını öğrenir. Çocuğunuz bir web sitesini kullanmadan önce mutlaka servis sunucusunun veri koruması amacı ile neler yaptığını öğreniniz. Yeni bir siteye kayıt yaptırmadan önce çocuğunuz ile birlikte bu siteye bakmayı ve denetlemeyi düşününüz. Çocuğunuza soruları için her zaman size müracaat edebileceğini öğütleyiniz. Tereddüt halinde çocuğunuz bu siteyi - çoğu zaman zor gelse de - kullanmaktan vazgeçmelidir.

Burada buna **iki örnek** verebiliriz:

- Birçok anlık **mesajlaşma servisinde** (gerçek zamanlı mesaj alışverişine imkan veren programlar) sadece bu programı kullandığınız için gönderilen içerik konusundaki tüm haklar elinizden gitmektedir. Bu sayede programın servis sağlayıcısı arkadaşlarınıza gönderdiğiniz mesajları kaydedip işleyebilir ve hatta gerekirse yayımlayabilir.
- Birçok ücretsiz **E-Mail servis** sağlayıcısı e-maillerin içeriğini anahtar kelimeler aracılığı ile okur ve kullanıcıya uygun reklamlar göndermeye çalışır.

10

Başkaları da çocuğunuz hakkında bir fikir edinmeye çalışır

► İşletmeler kullanıcıları hakkında çok fazla şey öğrenmek isterler. Firmalar farklı sayfalardaki tıklama ve beyanlar arasında belirli ilişkiler kurmaktan menfaat sağlarlar. Bir şahıs hakkında internette bulunabilen tüm bilgileri bir **kullanıcı profili** biçiminde bir araya getirmek mümkündür. Bu şekilde firmalar size uygun reklam gösterip kullanıcılara reklam mailleri gönderebilirler. Çünkü bir kişi hakkında ne kadar fazla bilgi sahibi iseniz, o derece amaca yönelik reklam yapabilirsiniz. Bu şekildeki **kişiselleştirilmiş reklamlar** çoğu zaman o kadar beceriklidir ki belirli ürünleri satın almaya ikna olduğunuzu fark edebilirsiniz.

⊕ İnternette veri koruması ile ilgili bilgi ve öneriler için: www.datenparty.de

11

Kimse verilerinin suiistimal edilmeyeceğinden emin olamaz

► İnternetteki kişisel veriler asla güvenli değildir ve kolaylıkla başkalarının eline geçebilir. İnternette verileri çalan haydutlar (bunlara hacker denmektedir) bulunmaktadır ve bilgisayar hataları ve veri arızaları da çok görülen şeylerdir. Almanya'da öğrencilere yönelik hizmet veren bir ağdan bir milyona yakın profil verisi hack'lenerek yasa dışı biçimde başkalarına aktarılmıştır. Aynı şey sizin çocuğunuz için de geçerlidir. Koyacağınız veriler konusunda iyi düşünün.

Çocuğunuzun veya sizin veri koruma ihlallerine maruz kalmanız durumunda, bunu mutlaka ihbar edin ve bununla mücadele etmekten kaçınmayın. Bunun kanıtı olarak **screenshot** (ekran görüntüsünün fotoğrafını) alabilirsiniz. Bunun için klavyenizde „print“ (Druck) tuşuna basıp „STRG/ CTRL“ + „V“ tuş kombinasyonu ile bunu bir resim veya metin işleme programına yapıştırıp dosyayı kaydedin.

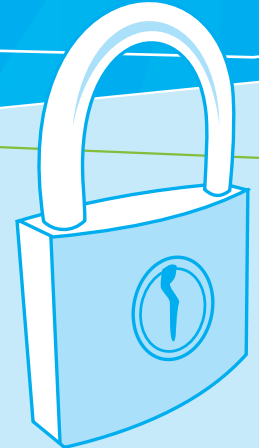
- Sorunlu bilgi ve resimleri internette kimin yayınladığını biliyorsanız, öncelikle bu kişiden bu içerikleri mümkün olduğunca çabuk biçimde silmesini rica edin. Bu içeriklerin silinmesi için söz konusu kişiye belirli bir süre verin.
- Bunun bir sonuç getirmemesi durumunda, sayfanın sunucusuna müracaat edip bu içeriğin silinmesini talep edin (bunu internet sayfasının **künyesinde** (Impressum) - veya www.whois.net ve www.denic.de adresinde) bulabilirsiniz. Çocuğunuza internet ile ilgili sorunları için her zaman size müracaat edebileceğini öğretin.
- Yanlış beyanlar ve şahıslara yönelik hakaretlerde devreye **polis** girecektir.
- Eyaletlerin veri koruma amaçlı kontrol makamları **veri koruma ihlallerinde** kesinlikle sizin yanınızda olacaklardır.
- Yasak veya gençlere zararlı içeriklerde (örneğin porno resimler) **şikayet makamları**, örneğin www.jugendschutz.net veya www.internet-beschwerdestelle.de en uygun muhataplardır.

- ⊕ Eyaletlerin veri koruma amaçlı kontrol makamlarını www.bfdi.bund.de adresinde bulabilirsiniz, (bunun için veri koruma + Adres ve Linkler + resmi olmayan alanlar için denetim makamları bağlantılarına tıklayın)
- ⊕ Sanal veri koruma ofisi www.datenschutz.de

Güvenlik önerileri – Bu şekilde ailenizin verilerini koruyabilirsiniz.

- Aşağıdaki güvenlik önerileri size ve çocuğunuza önemli verileri korumada yardımcı olacaktır.
- **Güvenli şifreler kullanın** (en az 8-haneli, büyük ve küçük harfler bir arada, ayrıca rakam ve „+-\$%&“ gibi özel işaretler) ve her zaman aynı şifreyi kullanmayın. Kesinlikle bir evcil hayvan ismi, takma isim veya benzeri şekilde tahmin edilmesi kolay isimler kullanmayın. Belirli şifreleri aklınızda tutmak için belirli hatırlatma cümleleri kullanabilirsiniz. Çocuğunuza niçin şifrelerini başkalarına vermemesi gerektiğini açıklayınız. Bu şekilde başkalarının önemli bilgilere ulaşması önlenecektir.
- Bilgisayarınıza bir **anti-virüs programı** kurup bunu düzenli olarak güncelleyin.
- Bilgisayarınızı bir **güvenlik duvarı** ile koruyun (bu bir tür “Brandwand” dir). Firewall sizi internette gelebilecek saldırı ve yetkisiz müdahalelerden korur ve kesinlikle kapatılmamalıdır.
- Evde internete kablosuz ağdan mı giriyorsunuz? Öyle ise **WLAN ağınıza** şifreli bağlantı ile korumanız gerekir. Evinizin dışında gene kablosuz internette dolaşırken önemli bilgiler göndermekten kaçınmalısınız. Ayrıca kullanılmadığı zaman kablosuz ağınıza kapatabilirsiniz.
- Düzenli olarak işletim sisteminiz için **güvenlik güncellemeleri** (Update=güncelleme) yapınız. En güzeli bu güncellemelerin bilgisayarınıza otomatik olarak indirilmesidir. Bu şekilde güvenlik açıkları kapatılmış olur.

- Çocuğunuza kimden geldiği belli olmayan e-mailleri, özellikle de e-mail’in beraberinde gönderilen dosyaları açmaması gerektiğini öğretiniz. Ayrıca istenmedik e-maillere de asla yanıt vermemesi gerekir. Bunun sonucu sizi daha fazla üzecek mail’lerdir! En iyisi her aile bireyinin en az **iki farklı e-mail adresinin** bulunmasıdır. Bunlardan bir tanesi yakın arkadaş ve akrabalara verilmeli, diğeri ise internetteki farklı beyanlar için kullanılmalıdır.
- Bu konudaki daha detaylı bilgileri „Bilgisayarımı nasıl korurum“ başlığı altında www.klicksafe.de adresinde bulabilirsiniz (Themen, Technische Schutzmaßnahmen ve daha sonra Den PC schützen) linklerine basın.
- handysektor.de – „Çep telefonu sektörü için 12 önemli öneri“ (Tipps tuşuna basın) www.handysektor.de
- www.klicksafe.de/turkce

► klicksafe girişimi Avrupa Birliği'nin "İnternette daha fazla güvenlik" („Mehr Sicherheit im Internet" / Safer Internet Programme) programı çerçevesinde bir programdır. klicksafe, Landeszentrale für Medien und Kommunikation (LMK) Rheinland-Pfalz (Proje koordinasyonu) ve Landesanstalt für Medien Nordrhein-Westfalen (LfM) tarafından yürütülmektedir.

Bu önerilerde yer alan bilgilerin gösterilen tüm çabalara rağmen hiçbir garanti içermediğine ve yazarların sorumluluğun bulunmadığına işaret etmek isteriz.

Yayının ticari olmayan amaçlarla çoğaltılması ve yayılmasına ancak klicksafe.de adresi kaynak gösterilerek ve www.klicksafe.de adresine gönderme yapılarak izin verilir.

Bakınız: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/de/>

Herausgeber:

klicksafe

c/o Landesanstalt für Medien
Nordrhein-Westfalen (LfM)
Zollhof 2
D-40221 Düsseldorf

T: +49 (0)211-77 00 7- 0
F: +49 (0)211-72 71 70
E: klicksafe@lfm-nrw.de
W: www.klicksafe.de/turkce

klicksafe Avrupa Birliği tarafından teşvik edilmektedir

